

[JAN?] DZIMIŃSKI

* 2 IV 1914, Kownaty

† 15 VII 2000, Szczytno

O [Janie?] Dzimińskim jako nauczycielu szczycieńskiego Liceum Ogólnokształcącego wiemy bardzo niewiele. Trudności informacyjne pojawiają się już na samym początku. W *Kronice LO* z lat 1945–1970 w składzie Rady Pedagogicznej w roku szkolnym 1948/1949 z niewiadomych powodów zapisano tylko nazwisko nauczyciela. Tak samo postąpiono w wydaniu jubileuszowym opracowania z okazji 40-lecia LO w 1986 roku¹ oraz na 50-lecie LO², a w wydaniu z okazji 70-lecia Szkoły pominięto go w spisie nauczycieli i wychowawców tej placówki³. Szkoda, ponieważ zarówno w 1986, jak i 1995 roku Jan Dzimiński – jeśli to był on nauczycielem – żył prawdopodobnie w Szczytnie, można było zatem pewne dane osobowe pozyskać i braki uzupełnić.

Z tej pierwszej trudności, tj. braku imienia przy nazwisku Dzimińskiego, wypływa konieczność postawienia hipotezy, że może chodzić o Jana Dzimińskiego urodzonego w 1914 roku i pochowanego na lokalnym cmentarzu komunalnym w 2000 roku. To przypuszczenie opiera się na dwóch faktach: 1) inni mężczyźni o tym nazwisku i 2) będący w wieku umożliwiającym w roku szkolnym 1948/1949 nauczanie w Państwowym Koedukacyjnym ogólnokształcącym Gimnazjum nie spoczywają na tutejszej nekropolii⁴. Możemy, oczywiście, mieć do czynienia ze zbieżnością dat, imion i nazwisk, a pochowany w Szczytnie Jan Dzimiński nie musi być wcale tym samym Dzimińskim, o którym napisano w kronice szkolnej. Opieram więc dany biogram na pewnym założeniu.

Kolejna trudność w identyfikowaniu szczycieńskiego epizodycznego pedagoga wynika z zapisów w szczycieńskiej księdze zmarłych. Pod pozycją 491/2000 podano bowiem, że Jan Dzimiński urodził się w kolonii Kownaty. Miejscowość o tej nazwie nie istnieje w Polsce, ale są Kownaty. Niewykluczone więc, że w księdze zmarłych figuruje błąd i że poprawna nazwa miejsca urodzenia Jana Dzimińskiego to jednak Kownaty.

Na tym stwierdzeniu problem geograficzny się jednak nie kończy, ponieważ można mieć na myśli zarówno Kownaty położone obecnie w Polsce w Lubuskiem (Kownaty),

¹ W. Szwerecki, *Nauczyciele LO. W: Pr. zb., 40 lat Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie. 1946–1984.* Red. A. Wrońska. Szczytno 1986, s. 38.

² A. Wrońska, *Nauczyciele Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie. W: Pr. zb., Liceum Ogólnokształcące im. Jana III Sobieskiego w Szczytnie. 1945–1995.* Red. M. Stępkowska. Szczytno 1995, s. 50.

³ Pr. zb., *70 lat Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie. 1945–2015.* Szczytno 2015, s. 15.

⁴ Jest wprawdzie pochowany tutaj Lech Dzimiński, syn Jana Dzimińskiego, ale urodził się on w 1947 roku, nie mógł więc być nauczycielem w r. szk. 1948/1949 (kwatery C III, rząd I, numer grobu 9).

Mazowieckiem (Kownaty Żędowe, Kownaty-Borowe) albo Podlaskiem (Kownaty-Kolonia), jak i Kownaty na Kresach: 1) wieś lub folwark Kownaty w gminie Drozdowo, powiat łomżyński, województwo białostockie, 2) osadę Kownaty w gminie Ruda, powiat szczuczyński, województwo białostockie, 3) wieś Sulewo-Kownaty w gminie Białaszewo, powiat szczuczyński, województwo białostockie. Intuicja każe mi wskazać na Kownaty-Kolonie, czyli kolonię wsi Kownaty należącą obecnie administracyjnie do województwa podlaskiego, w powiecie łomżyńskim, w gminie Piątnica, gdyż to uściślenie w postaci „Kolonia” znajduje się w księdze zmarłych, co w połączeniu z Kownatami daje jasny obraz lokalizacyjny.

Jeśli zatem przyjmujemy, że w składzie Rady Pedagogicznej LO chodzi o Jana Dymińskiego pochowanego w Szczytnie, będziemy mogli napisać, że urodził się on w czwartek 2 kwietnia 1914 roku. W Państwowym Koedukacyjnym Ogólnokształcącym Gimnazjum uczył tylko przez jeden rok szkolny: 1948/1949. Przedmiot nazywał się „Przysposobienie wojskowe”, chociaż w opracowaniu z okazji 40-lecia LO widnieje inna jego postać: „Służba Polsce”⁵. Tak samo w wydaniu jubileuszowym z okazji 50-lecia Szkoły: „SP”, czyli „Służba Polsce”⁶. W archiwum LO nie zachowały się żadne dokumenty na temat [Jana?] Dymińskiego, nie znamy zatem jego wykształcenia i uprawnień do nauczania wymienionego przedmiotu. Ale kompetencje musiały być jednak wystarczające, skoro Michał Leśniewski (1896–1966), ówczesny dyrektor tej placówki oświatowej, przyjął osobę do pracy. Całkiem możliwe, że był w tamtym czasie czynnym żołnierzem LWP, jak jego kolega por. Zygmunt Grynowiecki (1921–2014)⁷, a w takim przypadku weryfikacja ideologiczno-pedagogiczna okazywała się najczęściej zbędna.

Jan Dymiński zmarł sobotę 15 lipca 2000 roku, przeżywszy 86 lat. Został pochowany w Szczytnie na cmentarzu komunalnym (kwatery X, rząd VII, numer grobu 3).

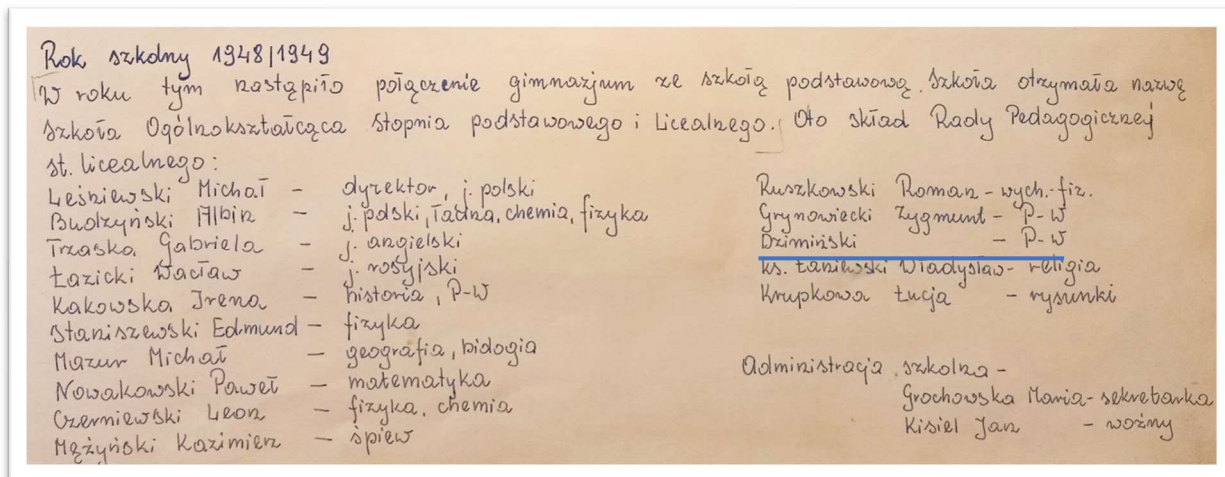
⁵ W. Szwerecki, *Nauczyciele LO. W: Pr. zb., 40 lat Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie. 1946–1984.* Red. A. Wrońska. Szczytno 1986, s. 38.

⁶ A. Wrońska, *Nauczyciele Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie. W: Pr. zb., Liceum Ogólnokształcące im. Jana III Sobieskiego w Szczytnie. 1945–1995.* Red. M. Stępkowska. Szczytno 1995, s. 50

⁷ Zygmunt Grynowiecki w tym samym roku szkolnym uczył w Państwowym Koedukacyjnym Ogólnokształcącym Gimnazjum identycznego przedmiotu.

ANEKS FOTOGRAFICZNY

Z ŻYCIA SZKOŁY

Ryc. 1. Kartka z Kroniki szkolnej 1945-1970
opracowanej przez prof. Alinę Wrońską i prof. Romana Kasprówicza.
Skład Rady Pedagogicznej LO w r. szk. 1948/1949: wśród nauczycieli — [Jan?] Dzimiński.

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

MIEJSCE SPOCZYNKU

Ryc. 2. Mogiła Jana Dzimieńskiego na szczycieńskim cmentarzu komunalnym

Autor fotografii: Grzegorz Ojcewicz

Ryc. 3. Tablica informacyjna na mogile Jana Dzimieńskiego

Autor fotografii: Grzegorz Ojcewicz

Biogram napisał i całość opracował dr hab. Grzegorz Ojcewicz